

«Жалақы және еңбек жағдайлары»

Қазақстан Республикасындағы қызметкерлердің саны және жалақысы

Шығарылған күні: 06.11.2023

Келесі шығарылым күні: 09.02.2024

[1. Негізгі ойлар](#)

[2. Жалақы динамикасы](#)

[3. Кәсіпорындардағы бос жұмыс орны және жұмыс күшінің қозғалысы](#)

[4. Глоссарий](#)

[5. Әдістемелік түсініктемелер](#)

[6. Қатысты басылымдарға сілтемелер](#)

[7. Пайдалы сілтемелер](#)

[1. Негізгі ойлар](#)

2023 жылғы III тоқсанда Қазақстан Республикасы бойынша айлық жалақының орташа мәні 2022 жылғы тиісті тоқсанға қарағанда 16,9%-ға өсіп, 350 542 теңгені құрады.

Қазақстан Республикасындағы жалақының медианалық мәні бағалау бойынша 2023 жылдың III тоқсанында 231 076 теңгені құрады.

2023 жылғы 1 қаңтардан бастап ең төменгі жалақы 70000 теңге мөлшерінде белгіленді.

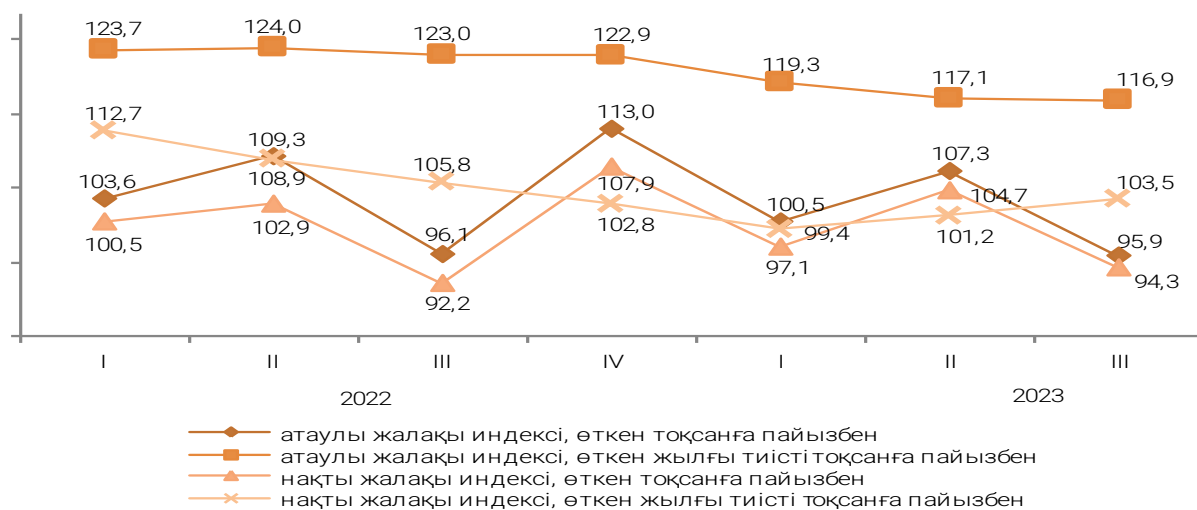
[2. Жалақы динамикасы](#)

Өткен тоқсанымен салыстырғанда айлық жалақысының орташа мәні 4,1%-ға азайды, нақты жалақы индексі 94,3% құрады.

2022 жылдың тиісті тоқсанымен салыстырғанда айлық жалақысының орташа мәні 16,9%-ға өсті, нақты жалақы индексі 103,5% құрады.

1 сурет

Қазақстан Республикасындағы тоқсандар бойынша атаулы және нақты жалақы индексі

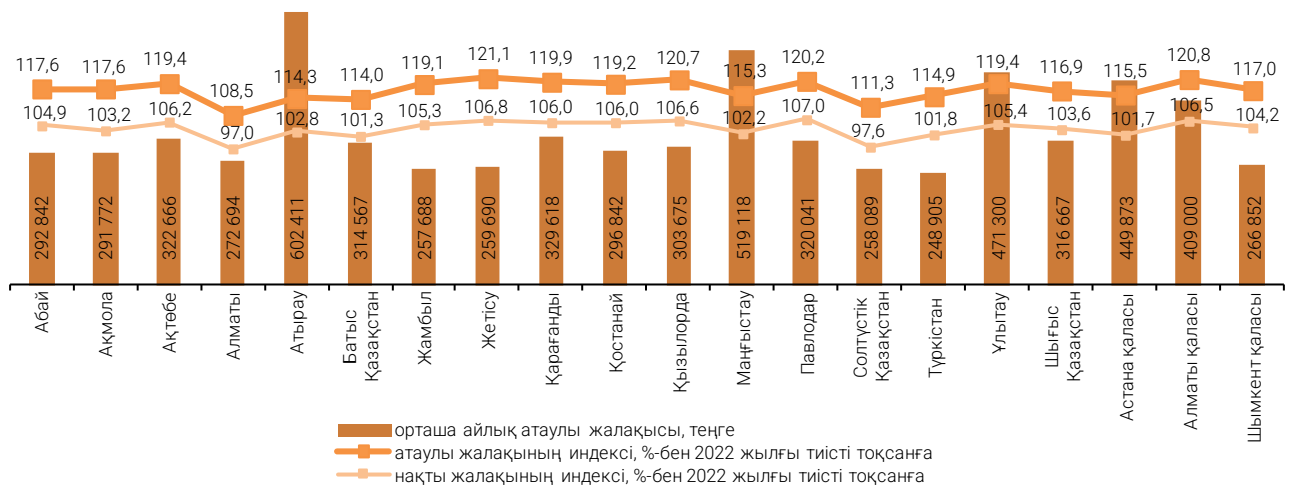
1 кесте

Қазақстан Республикасындағы жалақы

	Айлық жалақының орташа мәні			Нақты жалақы индексі, пайызбен		Айлық жалақының медианалық мәні (бағалау), теңге
	теңге	пайызбен		өткен тоқсанға	өткен жылғы тиісті тоқсанға	
		өткен тоқсанға	өткен жылғы тиісті тоқсанға			
2022						
I тоқсан	285 433	103,6	123,7	100,5	112,7	188 156
II тоқсан	312 011	109,3	124,0	102,9	108,9	205 676
III тоқсан	299 782	96,1	123,0	92,2	105,8	197 615
IV тоқсан	338 715	113,0	122,9	107,9	102,8	223 279
2023						
I тоқсан	340 556	100,5	119,3	97,1	99,4	224 493
II тоқсан	365 502	107,3	117,1	104,7	101,2	240 937
III тоқсан	350 542	95,9	116,9	94,3	103,5	231 076

Өңірлік бөліністе 2022 жылдың тиісті тоқсанымен салыстырғанда 2023 жылдың III тоқсанында орташа айлық атаулы жалақының ең көп өсуі Жетісу облысында – 21,1%, Алматы қаласында – 20,8%, Қызылорда облысында – 20,7% құрады. Ең төменгі өсім Алматы облысында – 8,5% және Солтүстік Қазақстан облысында – 11,3% байқалды.

2023 жылғы III тоқсандағы өңірлер бойынша қызметкерлердің айлық жалақысының орташа мәні

2022 жылдың тиісті тоқсанымен салыстырғанда орташа айлық жалақының ең жоғары өсуі ақпарат және байланыс – 28,8%, қаржы және сақтандыру қызметі – 24,9%, өнер, ойын-сауық және демалыс – 20,7%, көлік және жинақтау – 20,3% салаларында байқалды. Өнеркәсіпте орташа айлық жалақы – 18,6%-ға, денсаулық сақтау және халыққа әлеуметтік қызмет көрсету саласында – 18,2%-ға өсті.

2022 жылдың тиісті тоқсанымен салыстырғанда орташа айлық атаулы жалақының ең төменгі өсуі ауыл, орман және балық шаруашылығы – 7,6%, білім беру – 11% салаларында байқалды.

Салалық құрылымда ең жоғары атаулы жалақы тау-кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазуда орташа республикалық деңгейден – 2,2 есе, қаржы және сақтандыру қызметінде – 1,9 есе, ақпарат және байланыста – 1,5 есе, кәсіби, ғылыми және техникалық қызметте – тиісінше 1,5 есе жоғары болып тіркелді.

2023 жылғы III тоқсандағы экономикалық қызмет түрлері бойынша орташа айлық жалақы*

	Орташа айлық атаулы жалақысы			Нақты жалақы индексі, пайызбен	
	теңге	пайызбен		өткен тоқсанға	2022 жылғы тиісті тоқсанға
		өткен тоқсанға	2022 жылғы тиісті тоқсанға		
Экономикалық қызметтің барлық түрлері бойынша	350 542	95,9	116,9	94,3	103,5
Ауыл, орман және балық шаруашылығы	236 665	105,2	107,6	103,4	95,3
Өнеркәсіп	492 997	105,8	118,6	104,0	105,0
Тау-кен өндіру өнеркәсібі және карьерлерді қазу	756 687	106,4	116,5	104,6	103,2
Өңдеу өнеркәсібі	414 663	105,0	119,8	103,2	106,1
Электр энергиясымен, газбен, бумен, ыстық сумен және ауаны кондициялаумен жабдықтау	326 049	107,0	125,3	105,2	111,0
Сумен жабдықтау; қалдықтарды жинау, өңдеу және жою, ластануды жою бойынша қызмет	239 248	109,0	127,5	107,2	112,9
Құрылыс	484 169	108,5	114,5	106,7	101,4
Көтерме және бөлшек саудада сату; автомобильдерді және мотоциклдерді жөндеу	317 593	103,7	118,8	102,0	105,2
Көлік және жинақтау	474 031	104,9	120,3	103,1	106,6
Тұру және тамақтану бойынша қызмет көрсету	303 758	103,3	112,5	101,6	99,6
Ақпарат және байланыс	525 812	96,2	128,8	94,6	114,1
Қаржы және сақтандыру қызметі	668 907	93,8	124,9	92,2	110,6
Жылжымайтын мүлікпен операциялар	251 725	103,4	117,7	101,7	104,3
Кәсіби, ғылыми және техникалық қызмет	511 149	104,5	115,0	102,8	101,9
Әкімшілік және қосалқы қызмет көрсету саласындағы қызмет	362 107	103,0	117,2	101,3	103,8
Мемлекеттік басқару және қорғаныс; міндетті әлеуметтік қамсыздандыру	299 682	99,5	120,2	97,8	106,5
Білім беру	247 439	76,6	111,0	75,3	98,3

Денсаулық сақтау және халыққа әлеуметтік қызмет көрсету	289 725	97,1	118,2	95,5	104,7
Өнер, ойын-сауық және демалыс	226 546	105,5	120,7	103,7	106,9
Көрсетілетін қызметтердің өзге де түрлерін ұсыну	293 290	100,0	117,8	98,3	104,3

* Кәсіпкерлік қызметпен айналысатын шағын кәсіпорындарды есепке алмағанда.

Электрондық кестелер:

[Қазақстан Республикасындағы қызметкерлердің саны және жалақысы](#)

Динамикалық кестелер:

[Қазақстан Республикасы өңірлері бойынша орташа айлық жалақы](#)

[Қазақстан Республикасы өңірлері бойынша атаулы жалақы индексі](#)

[Қазақстан Республикасы өңірлері бойынша нақты жалақы индексі](#)

[Қазақстан Республикасындағы экономикалық қызмет түрлері бойынша орташа айлық жалақы](#)

[Қазақстан Республикасындағы экономикалық қызмет түрлері бойынша атаулы жалақы индексі](#)

[Қазақстан Республикасындағы экономикалық қызмет түрлері бойынша нақты жалақы индексі](#)

[Қазақстан Республикасындағы орташа айлық жалақы айлар, тоқсандар бойынша](#)

[Қазақстан Республикасындағы атаулы жалақы индексі айлар, тоқсандар бойынша](#)

[Қазақстан Республикасындағы нақты жалақы индексі айлар, тоқсандар бойынша](#)

3. Кәсіпорындардағы бос жұмыс орны және жұмыс күшінің қозғалысы

2023 жылдың III тоқсанының соңында кәсіпорындар мен ұйымдардағы бос жұмыс орындарының (талап етілетін қызметкерлердің) саны 55 860 бірлікті құрады және өткен тоқсанымен салыстырғанда 1 396 бірлікке өсті. Оның ішінде салалық құрылымда 28,8% өнеркәсіптегі бос орындарды құрайды, 18,7% – мемлекеттік басқару және қорғаныс; міндетті әлеуметтік қамсыздандырудағы және 12,5% – көлік және жинақтаудағы бос орындар.

Өңірлер арасында бос орындар саны бойынша Алматы қаласы – 12 809 бірлік, Астана қаласы – 7 542 бірлік, сондай-ақ Павлодар облысы – 4 732 бірлік және Қарағанды облысы – 3 842 бірлік көшбасшы болып табылады.

Электрондық кестелер:

[Қазақстан Республикасының кәсіпорындарындағы жұмыс күшінің болуы және қозғалысы](#)

4. Глоссарий

Жалақы – бұл экономикалық тұрғыдан белсенді халықтың, атап айтқанда жалдану бойынша жұмыс істейтін адамдар табысының едәуір бөлігінің басты нысаны болып табылады. Жалақы Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне сәйкес жұмыскердің біліктілігіне, орындалатын жұмыстың күрделілігіне, санына, сапасына және жағдайларына қарай еңбек үшін төленетін сыйақы, сондай-ақ өтемақы және ынталандыру сипатындағы төлемдер.

ХЕҰ стандарттарына сәйкес еңбекақының негізгі төрт тобын бөліп көрсетеді:

- 1) тарифтік мөлшерлеме мен лауазымдық айлықақылар бойынша есептелген жалақы;
- 2) біржолғы төлемдер мен сыйлықақылар;
- 3) жұмыс режимі мен еңбек жағдайларына байланысты өтемақы төлемдері;
- 4) Жұмыс өтелмеген уақытқа ақы төлеу.

Орташа айлық атаулы жалақысы есептелген жалақы қорының сомасын қызметкерлердің нақты санына және есепті кезеңдегі айлар санына бөлу арқылы анықталады.

Атаулы жалақы индексі – есепті кезеңде базистік кезеңмен салыстырғанда жалақының өзгеруін сипаттайтын салыстырмалы көрсеткіш.

Нақты жалақы индексі – есепті кезеңдегі бағаның өзгеруін ескере отырып базистік кезеңмен салыстырғанда атаулы жалақының өзгеруін сипаттайтын салыстырмалы көрсеткіш. Атаулы жалақы индексі тауарлар мен қызметтердің тұтынушылық бағасының индексіне бөлу жолымен анықталады. Екі индекс те бір және сол уақыт кезеңіне жатады.

Медиандық жалақы – есептелген жалақы мөлшері бойынша қызметкерлер санын бөлу қатарының ортасында тұрған және оны тең екі бөлікке бөлетін төмен және жоғары медиандық жалақымен жалақы мөлшері.

5. Әдістемелік түсініктемелер

Тиесілігіне және меншік нысанына қарамастан, қызметкерлердің саны 100 адамнан асатын, сондай-ақ «Шағын кәсіпорын қызметі туралы» (индексі 2-МП) статистикалық нысан бойынша есеп беретіндерден басқа, саны 100 адамға дейін экономикалық қызметтің барлық түрлерінің заңды тұлғалары мен олардың құрылымдық және оқшауланған бөлімшелері еңбекақы статистикасы бойынша мемлекеттік статистикалық байқаулардың объектілері болып табылады.

Орташа айлық жалақыны, жалақы қорының құрамын, жұмыс берушінің жұмыс күшіне жұмсаған шығындарын мемлекеттік статистикалық байқаулар үздіксіз әдіспен жүргізіледі.

Орташа айлық жалақы туралы деректердің көзі "Еңбек бойынша есеп"(индексі 1-Т, кезеңділігі тоқсандық, жылдық) жалпымемлекеттік статистикалық байқау болып табылады. Осы статистикалық байқау бойынша барлық ірі, орта және шағын (кәсіпкерлік қызметпен айналысатын шағын кәсіпорындарды есепке алмағанда) тексеруге жатады.

6. Қатысты басылымдарға сілтемелер

[Қазақстан Республикасындағы қызметкерлердің саны мен жалақысы](#)

[Қазақстан Республикасының кәсіпорындарындағы жұмыс күшінің болуы және қозғалысы](#)

7. Пайдалы сілтемелер

["Еңбек бойынша есеп" 1-Т статистикалық нысаны \(кезеңділігі тоқсандық\)](#)

Шығаруға жауапты: Еңбек және тұрмыс деңгейі статистикасы департаменті	Департамент директоры: Н. Белоносова Тел. +7 7172 749022	Орындаушы: А.Сагнаева Тел. +7 7172 749554 E-mail: a.sagnaeva@aspire.gov.kz	Мекенжай: 010000, г. Астана Мәңгілік ел даңғылы, 8 Министерліктер Үйі, 4 кіреберіс
---	---	--	---
